

رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی گفت: آینده دریا فقط در از مایشگاه‌ها و کتابخانه‌ها تعیین نمی‌شود، بلکه در جوامع محلی و رفتار روزمره مردم ساحلی رقم می‌خورد.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، علی مهدی‌نیا در مراسم پایانی نخستین کارگاه آموزشی مردم‌پایه برای توسعه پایدار در جزیره هرمز افزود: این جزیره اکوسیستمی دریایی – ساحلی کم‌نظیر دارد که حیات آن به سلامت آب‌ها و تنوع زیستی پیرامونش وابسته است.

وی ادامه داد: صخره‌های مرجانی، سواحل نمکی، زیستگاه‌های پرندگان و ماهیان و جریان‌های دریایی اطراف جزیره همه اجزای یک نظام زنده و حساس هستند که کوچک‌ترین تغییر در آن‌ها می‌تواند بر زندگی و اقتصاد محلی و ساحل‌نشینان تأثیر بگذارد و به همین دلیل حفاظت از محیط زیست دریایی جزیره نه تنها یک انتخاب، بلکه ضرورتی حیاتی است و بدون درک درست از پیوند دریا و زندگی مردم، هیچ مدل توسعه‌ای در هرمز پایدار نخواهد ماند.

مهدی‌نیاخطر نشان کرد: کارگاه آموزشی مردم‌پایه توسعه جزیره هرمز تنها یک نشست آموزشی نبود بلکه گامی بنیادین در مسیر توسعه پایدار تلقی می‌شود و در جریان برگزاری آن شاهد نمونه درخشانی از هم‌افزایی دانش علمی و دانش بومی بودیم و دیدیم که چگونه دانش بومی، تجربیات مردم و یافته‌های علمی می‌توانند در کنار هم قرار گیرند و چالش‌های یک جزیره را شناسایی کنند.

این مسئول علمی خاطر نشان کرد: پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی به‌عنوان نهاد علمی پیشرو در کشور، و مرکز منطقه‌ای آموزش پژوهشی اقیانوس شناسی غرب آسیا ماموریت خود را تنها در انجام پژوهش‌های علمی نمی‌بیند، بلکه خود را متعهد به ارتقای دانش و سواد دریایی شهروندان دریایی می‌داند؛ دانشی که مردم را از تماشاگران به همیاران در حفاظت از دریا تبدیل می‌کند.

رئیس پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی تأکید کرد: نتایج به دست آمده در این کارگاه پایه‌ای برای تدوین برنامه مشارکتی توسعه پایدار جزیره هرمز خواهد بود و این برنامه، دانش بومی مردم یافته‌های علمی و سیاست‌های مدیریتی را همسو خواهد کرد.

نخستین کارگاه آموزشی مردم‌پایه برای توسعه پایدار در جزیره هرمز روز یکشنبه چهارم آبان در این جزیره آغاز شد و به مدت ۲ روز ادامه داشت.

این برنامه با همکاری پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی، یونسکو، استانداری هرمزگان و مدیریت محلی جزیره هرمز برگزار شد و معیشت پایدار، گردشگری دریایی و فرصت‌ها و چالش‌های آن، نقش گردشگری در توسعه، میراث ناملموس و اقتصاد خلاق از جمله مباحثی بود که توسط پژوهشگران و با حضور و مشارکت تعدادی از اهالی جزیره هرمز در این برنامه مورد بحث و بررسی قرار گرفت. همچنین در این برنامه، کارگاه‌های گروهی برای شناسایی مسائل جزیره هرمز و اولویت‌بندی آن‌ها و رویکردهای مشارکتی در توسعه محلی جزیره هرمز تشکیل شد و شرکت‌کنندگان در قالب سه کارگروه، چالش‌های محیط زیستی، معیشت پایدار و فرهنگ و آموزش را بررسی کرده و به واکاوی ریشه‌ها و پیامدها پرداختند.

بیش از ۷۰ نفر در این برنامه شرکت کردند؛ مدیر دفتر یونسکو در تهران و دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران از سخنرانان و شرکت‌کنندگان این برنامه بودند.

سراسر گروه راهبردی –ایرج گلشنی – از زمانی که شورای عالی صنایع دریایی کشور براساس ماده ۹ قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی و ماده ۲

آیین‌نامه اجرایی قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی در سال ۱۳۸۷ تشکیل شد، بارقه‌امیدی برای اهالی دریا روشن شد تا به واسطه آن بتوانند توسعه دریایی کشور را به سرعت به پیش ببرند، اما آن انتظار بزرگ، به سرعت رنگ و بخت و نتیجه دلخواه حاصل نشد.

اکنون نزدیک به دو دهه از شکل‌گیری این شورای عالی می‌گذرد و چیزی که امروزه بیش از همیشه در برابر نیاز و خواست اهالی دریا قرار گرفته است، موجی از انتظاراتی است که برآورده نشده است. نگاهی گذرا به دلایل این ناکامی بزرگ و بررسی انتظارات فعالان دریایی کشور از شورای عالی منصوب به خود، می‌تواند بخشی از دلایل ناکامی را روشن کند؛ باشد که تغییری که این روزها در روند فعالیت شورای عالی مشاهده می‌کنیم، قدرت و سرعت بیشتری بگیرد:

انتظار راهبردهای کلان همه‌جانبه

انتظار می‌رفت که دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی کشور، از همان ابتدا به طراحی و تدوین راهبردهای کلان و تبیین چارچوب توسعه دریایی بپردازد. این انتظار می‌رفت که شورا دبیرخانه‌ای فعال و جلسات متعدد و پرمحتوا داشته باشد تا نتیجه هم اندیشی شورا، راه و رسم مدیران و مسیر توسعه دریایی را معین کند؛ اما چنین نشد و شورا مورد بی مهری رئیس دبیرخانه وقت قرار گرفت به طوری که جلسه مهمی با حضور رئیس جمهور تشکیل نداد.

در ادامه، با روی کار آمدن دولت شهید رئیسی، جلسه مهمی برگزار شد و در آن جلسه تأکید شد که «شورای عالی صنایع دریایی بستر اصلی توسعه دریایی کشور» است؛ اما این نگرش با حادثه تلخ درگذشت رئیس دولت، به یکباره به اغما رفت.

در دولت چهاردهم، بی مهری ادامه یافت. یک شورای منصوب و قانونی به کناری رفت و توسعه دریایی در قالب ساختار دیگری به عنوان «هماهنگی اجرای سیاست‌های توسعه دریایی» پیش گرفته شد.

به هر روی، تا کنون شورای عالی صنایع دریایی در مقایسه با سایر شوراهای عالی همتراز، هرگز نتوانسته است در جایگاه واقعی خود تکیه بزند و برای مسیر توسعه دریایی کشور، راهبر دگذاری و سیاست‌گذاری کند و بدین سان انتظارات جامعه دریایی به پاس مبدل شد.

دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی

مرور مستند تحریریه روزنامه دریایی اقتصادسراسرآمد به فعالیت دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی نشان می‌دهد که «متولی ارزش و اعتبار امامزاده را نگه نداشته است. چراکه:

انتظار می‌رفت دبیرخانه شورای عالی به عنوان موتور پیشران شورا، با انبوهی از مطالعات و بهره‌گیری از دانش و تجربه نخبگان دریایی کشور، محصولات متعددی برای طرح در شورای عالی فراهم کند. در حقیقت، خوراک تصمیم‌گیری در شورای عالی در آشپزخانه دبیرخانه شورای عالی باید پخته می‌شد. دبیرخانه شورای عالی، حکم تصمیم‌ساز دارد و انتظار می‌رفت که رئیس دبیرخانه یک فرد علمی و مجرب و آگاه با نگاه کلان و راهبردی باشد. راهبرد و تصمیم‌سازی را بشناسد تا به فرایند تصمیم‌گیری کمک کند. اما متأسفانه دبیرخانه به جای پرداختن به ماموریت اصلی، سر از برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های متعدد در جزایر کیش و قشم و... در آورد. همه جا بود الا دبیرخانه. همه کار می‌کرد الا جمع‌آوری محتوا و تبدیل محتوا به راهبرد و سیاست و ارائه به اعضای شورا. نتیجه کج کاری دبیرخانه باعث شد که حرکت شورای عالی

شکسته شود. باعث شد که شورای عالی صنایع دریایی از جایگاه و منزلت عالی بودن خود فرو افتد. دوران سینوسی بالا و پایین شدن دبیرخانه و عزل و نصب و های مکرر و متعدد همه باعث شد که دبیرخانه اعتماد به نفس نداشته باشد و خودش را به عنوان رکن تصمیم‌ساز باور نکند. این شد که به قول شریعتی: «اینجا نباش، هر جا که می‌خواهی باش؛ چه به شراب – چه به نماز». همین هم شد. دبیرخانه همه جا بود اما در دبیرخانه نبود. یعنی کار اصلی دبیرخانه انجام نمی‌شد. دبیرخانه‌ای که باید پیش‌رو باشد، تالی و پیرو شده بود. دبیرخانه‌ای که باید بر ملات تصمیم‌سازی پای می‌کوبید، در برنامه‌های اجرایی این سازمان و آن سازمان دست به دست می‌شد و در نهایت، عزت شورای عالی بدتر از گذشته لگد مال شد.

انتظار بهبود دبیرخانه

انتظار مهم خبرگان دریایی کشور این است که دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی به کار اصلی خود تمرکز کند. نمایشگاه‌داری کار دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی کشور نیست.

خبرگان دریایی اغلب منتقد حضور مسئولان دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی در برنامه‌های متعدد اجرایی

«سراسرآمد» تحلیل می‌کند؛

انتظارات راهبردی از شورای عالی صنایع دریایی

می‌رسد دلیل نادیده گرفتن این شورا به وسیله وزیر صمت یا رئیس دولت چهاردهم که خود رئیس این شورا هم محسوب می‌شود، همین باشد یا این نکته تأثیر منفی گذاشته باشد. خوب است که قانونگذار به این نکته توجه و آن را بررسی مجدد کند.

شعاع تاروزارت صمت

نکته منفی دیگری که اهالی دریا بر دامن شورای عالی صنایع دریایی می‌بینند و بارها به آن اشاره و تأکید داشته‌اند این است که این شورا ذیل وزارت صنعت تعریف شده است.

البته در ماهیت چنین نیست و شورای عالی صنایع دریایی کشور مانند دیگر شوراهای عالی مانند شورای عالی اداری، شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی ایثار و شهادت و... همگی به ریاست رئیس جمهور برگزار می‌شوند و در یک رده قرار دارند. طبق یک قانون با اختیارات مشخص و به عنوان شورای عالی همتراز هستند.

اما می‌بینیم که برخی از این شوراهای، بسیار پیش تاخته‌اند. مانند شورای عالی انقلاب فرهنگی که منزلت اداری –سیاسی و حتا مردمی بسیار بالایی کسب کرده است. این موهون فعالیت دبیرخانه و دبیران نخبه خود بوده است.

اما تصور عمومی این است که شورای عالی صنایع دریایی تحت زعامت وزارت صمت است و همین باعث محدودیت های متعددی برای آن شده است.

تعیین دبیر و رئیس دبیرخانه به وسیله وزارت صمت، موجودیت فیزیکی دبیرخانه در ساختمان وزارت صمت، عزل و نصب‌های متعدد به وسیله وزارت صمت، انتخاب دبیر و رئیس دبیرخانه از کارکنان وزارت صمت و... همه این‌ها باعث شده که شورای عالی صنایع دریایی نتواند جایگاه عالی خود را کسب کند.

در اندیشه و رفتار و حرکت مطابق با منطق و در چارچوب شرح وظایف اصلی و دست کشیدن از بازی‌های همایشی و نمایشی، به اعتبار خود برگشته و به اعتبار شورای عالی هم کمک کند.

واژه محدودکننده صنایع

نکته مهم دیگری که در محدودکردن شورای عالی صنایع دریایی تأثیر منفی گذاشته است، واژه «صنایع» در آن است. این واژه چنین تداعی می‌کند که این شورا صرفاً بر محور «صنایع» تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری می‌کند و سایر بخش‌ها را در نظر نمی‌گیرد.

می‌دانیم که توسعه یک مقوله یکپارچه است و صنایع و غیرصنایع را در بر می‌گیرد. بنابراین توجه فقط به صنعت، و بی توجهی به سایر ابعاد منجر به توسعه، نه تنها توسعه را حاصل نمی‌کند بلکه می‌تواند مخل و مخرب توسعه کلان، همه‌جانبه و متوازن باشد.

از این رو که واژه صنایع یک پارادایم منفی ساخته است، تمامی شورای عالی از این ناحیه ضربه خورد تا جایی که به نظر

بودند. آورده دبیرخانه از نمایشگاه بازی‌ها مشخص نشد و نیز کسی حاصلی از سخنرانی‌های تکراری و نخ‌نمای برخی از مسئولان دبیرخانه برداشت نکرد. سخنرانی‌هایی که تا ۹۹ درصد مشابه و تکراری بود. یک مشت آمار که فقط با پس و پیش کردن چند جمله در چندین همایش و نمایش ارائه شد و تمام!

اکنون و دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی

با روی کار آمدن دکتر هادوی به عنوان مسئول دبیرخانه شورای عالی، روزنه امید به دبیرخانه بازگشته است. چند حضور در محافل علمی و طرح دیدگاه‌ها و برنامه‌هایی که معطوف به هدف و در چارچوب وظایف واقعی دبیرخانه است، اهالی دریا را خشنود و امیدوار کرده است.

تشخیص نگاه راهبردی از فعالیت‌های اقدامی و اجرایی، جهت‌گیری به سمت و سوی تولید محتوای علمی به عنوان خوراک اصلی تصمیم‌گیری اعضای شورای عالی، همت برای تشکیل جلسات شورا، اقداماتی است که نوید بخش است تا شورای عالی به جایگاه و منزلت واقعی خود برگردد.

بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی

بدون شرح...

فریبا عزیزی – اقتصاد سراسرآمد